

TAIWAN

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Rozloha: 36,197 km²

Počet obyvatel: 23,590,000

TYP STÁTU

Taiwan (Čínská republika) je zastupitelská demokracie, poloprezidentská republika. Hlavou státu a vrchním velitelem ozbrojených sil je prezident, který je volen v přímé volbě na maximálně dvě čtyřleté funkční období. (viz publikace „OECD Country Profiles“)

PRÁVNÍ ZÁKLAD DĚLBY MOCI

Dělba moci upravena Ústavou (přijata 1946, v letech 1991–2005 přijato 12 dodatků – přechod k demokracii a účinnost pouze na ostrovu Taiwan).

Taiwan má vysoce hierarchickou vládní strukturu a „obrovské množství předpisů a postupů“ (Berman a kol. – Public Administration in East Asia).

Centrální vláda je rozdělena mezi **Kancelář presidenta** (Office of the President) a **pět Yuanů - Dvorů** (částí vlády – Government):

- 1) **Výkonný Dvůr/Exekutivní Yuan – vláda** (Executive Yuan, výkonná moc): formuluje a implementuje politiky (čl. 53 ústavy „is the highest administrative organ of the State“), má prezidenta, viceprezidenta, daný počet ministrů a předsedů komisí a daný počet ministrů bez portfolia
- 2) **Legislativní Dvůr/Yuan – podobný jednokomorovému parlamentu** (Legislative Yuan, zákonodárná moc): jedná se o nejvyšší zákonodárný orgán Taiwanu se 113 členy volenými na 4 roky. Přezkoumává a přijímá právní předpisy, vede slyšení o politických záležitostech, zkoumá rozpočtové účty a vládní operace. Může se dotazovat členů Executive Yuan. Dříve existovalo i Národní shromáždění (National Assembly) – stále v ústavě, ale fakticky postupně přešly pravomoci pod Legislativní Yuan.
- 3) **Soudní Dvůr/Yuan** (Judicial Yuan, soudní moc): dohlíží na soudní systém v zemi
- 4) **Examinační Yuan/Zkušební Dvůr** (Examination Yuan): spravuje záležitosti státní služby a integritu státních zaměstnanců, – zkušebními mechanismy prověřuje způsobilost kandidátů na pozice ve státní správě
- 5) **Kontrolní Dvůr/Yuan** (Control Yuan): nejvyšší dozorčí orgán Taiwanu disponuje pravomocemi v oblasti odvolávání státních úředníků, cenzury a finančních kontrol

PRÁVNÍ ZÁKLAD FUNGOVÁNÍ VLÁDY A ROZDĚLENÍ KOMPETENCÍ

(ústava, ústavní zákon, běžný zákon, podzákonný předpis, interní vládní předpis, neformální zvyklosti)

Základní parametry jsou upraveny Ústavou.

Dále existují tzv. „organizační zákony – Organizational Acts“ k jednotlivým Yuanům/Dvorům, prezidentovi a pro každou vládní agenturu.

Největší moc má Výkonný Yuan, jeho organizační zákon je ale poměrně stručný - Organizational Act of the Executive Yuan (jaké instituce může založit, počet ministerstev, koho může jmenovat). Organizační zákon existuje i k pravomocem prezidenta (The ROC Office of the President Organization Act (jaké další instituce zakládá úřad prezidenta a co je v jejich kompetenci – First Bureau, Second Bureau atd.).

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Výstup vznikl v rámci projektu „Implementační jednotka Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014 – 2020“, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0000125. Projekt je spolufinancován z prostředků Evropské unie, Evropského sociálního fondu.

Zákon o administrativních procedurách ([Administrative Procedure Act](#)) popisuje pravidla a postupy správního řízení, který mají správní orgány dodržovat při provádění takových úkonů, jako je poskytování správních dispozic, uzavírání správních smluv, zakládání právních řádů a správních pravidel, rozhodování o správních plánech, zaměstnávání správních pokynů a jednání s peticemi. Mimo jiné uvádí, že „Příslušnost (jurisdikce) správního orgánu je stanovena podle zákona (organic law) nebo jeho předpisu nebo případně jiného správního zákona a / nebo nařízení“. Jurisdikce nesmí být změněna bez změny zákona nebo nařízení. Uvádí také stručná pravidla, jaký orgán VS by měl být odpovědný za některá specifická témata (Sekce 2 Jurisdiction, čl. 11 – 19).

POSTAVENÍ PREMIÉRA

(popis hlavních kompetencí, vztah k prezidentovi, k ministrům)

V čele Výkonného Yuanu stojí premiér (nazýván též prezident Výkonného Yuanu), dále je zde jeho viceprezident a dvanáct ministrů vlády, různí předsedové komisí a pět až devět ministrů bez portfolia.

Premiér kromě [dohledu](#) nad podřízenými orgány Výkonného Yuanu pravidelně reportuje správní politiku a podává zprávy zákonodárnému Yuanu (Legislative Yuan - parlament) a odpovídá na interpelace zákonodárců. Premiér řídí všechny záležitosti týkající se agentur pod Výkonným Yuanem a dohlíží nad jejich výkonem (Organizační zákon – Organizational Act).

Premiér může být odvolán hlasováním o nedůvěře většinou legislativního Yuanu, po kterém může prezident buď premiéra odvolat, nebo rozpustit legislativní Yuan a zahájit nové volby. Na rozdíl od většiny prezidentských systémů není hlavou výkonné moci prezident. Premiér je hlava vlády, zatímco prezident je hlava státu.

MINISTERSTVA, MINISTŘI

(jak je stanoven počet ministerstev a ministrů, zda existují tzv. ministři bez portfeje, poradní orgány vlády)

Organizační zákon pro Výkonný Yuan (Organizational Act of the Executive Yuan) uvádí, že existuje 14 ministerstev. (na webu vlády je seznam Vládních agentur, je zde uvedeno 12 ministerstev a další agentury. Čili dvě ministerstva uvedená v zákoně se nejmenují „ministerstvo, ale např. Environmental Protection Administration, které má v čele ale ministra.). O jejich kompetencích, ani o spolupráci ministerstev se tento zákon nezmiňuje.

Avšak každé ministerstvo a vládní agentura má svůj **Organizační zákon** (např. [Organization Act of the Ministry of Labor](#); [Organization Act of the Ministry of Education](#); [Organization Act of the National Immigration Agency](#), [Ministry of the Interior](#) ; [The Organization Act of the National Science and Technology Museum](#) atd.). Zde jsou vyjmenované kompetence jednotlivých ministerstev, právo na pozici náměstka a tzv. „administrativního“ náměstka a výčet podřízených organizací, které mohou zřizovat.

SPOLUPRÁCE MEZI MINISTERSTVY

(právní základ, praktická realizace, možnosti vynucení)

Ústava upravuje možné spory mezi jednotlivými Yuany/Dvory: Prezident pomáhá vyřešit rozepře mezi jednotlivými Yuany (čl. 44). Organizační zákony vymezují kompetence a pravomoci vládních agentur a ministerstev.

Administrative Procedure Act pak obecně mluví o tom, jak je jurisdikce určována. Dále uvádí, že „V případě jakýchkoli sporů mezi správními orgány nebo mezi různými správními orgány o otázce příslušnosti rozhoduje společný nadřízený orgán. V případě neexistence společného nadřízeného orgánu je příslušnost rozhodnuta dohodou mezi příslušnými nadřízenými orgány, nebo mezi nimi, anebo mezi všemi orgány, které se o záležitosti dozvěděly.“.

VZTAH K ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVĚ

(která/é centrální instituce mají koordinační úlohu, jakým způsobem ji vykonávají, zda existuje spojený či rozdělený model, zda existují dekoncentrované státní orgány v území)

Existuje zde silná tradice centralismu do roku 1987. Poté s demokratizací nastala i decentralizace. Ústava stanovuje hlavní principy územní veřejné správy (č. 107 – 111, aktualizovány 1991 – 2005).

Zákon o místní samosprávě ([Local Government Act](#)) uvádí, že Taiwan se dělí do 22 hlavních samosprávných jednotek (6 speciálních obcí **Special Municipalities**, 13 okresů **County**, 3 provinciálních měst **City**), které **podléhají přímo centrální úrovni veřejné správy**. Tento zákon také definuje kompetence jednotlivých úrovní územní samosprávy. Okresy County se dělí dále na **Township** (122 rural, 38 urban) a **County-administered city** (17), ty mají také vlastní správní orgán s voleným zástupcem a zákonodárným orgánem se zvolenými členy.

Dalšími územními jednotkami jsou městské části „Districts“ a „Villages“ (základní administrativní jednotka), kde existuje jen „**governmental office**“ – vládní úřad který spravuje místní záležitosti a plní zadané úkoly ze strany nadřízené agentury.

Special municipalities, Counties/Cities a Townships/County-administered Cities mohou vydávat v souladu s národní legislativou předpisy a nařízení pro oblasti samosprávy.

Pro řešení záležitostí samosprávy, které se týkají více územních jednotek, mohou samosprávné jednotky spolupracovat - zřizovat organizace pro regionální spolupráci, uzavírat dohody nebo jiné správní dohody nebo používat jiné metody spolupráce a informovat jejich společný hierarchicky vyšší orgán.

Aby bylo možné rozlišovat mezi výdaji ústřední a místní vlády, musí být jasně stanoveny výdaje, které mají být plně hrazeny pouze ústřední vládou, výdaje sdílené mezi ústřední vládou a orgány místními samosprávami a výdaje, které jsou plně hrazeny orgány místní samosprávy. Při provádění záležitostí samosprávy je rozpočet formulován přednostně z vlastních finančních zdrojů.

VZTAH K MODERNÍM TRENDŮM

(digitalizace, inovace, věda a výzkum – které instituce a jak je vykonávají)

Inovace, nové technologie v průmyslu, 5G sítě apod. spadají přímo [pod Výkonný Yuan](#). Jedná se o program 5+2. Ale Úřad prezidenta se také na agendě podílí. Na webu Úřadu prezidenta je seznam několika klíčových témat (národní obrana, inovativní ekonomika, zelená energie, lidská práva atd.). Taiwan se soustředí i na rozvoj e-Governmentu a patří k leaderům v této oblasti.

AGENTURY

(zda jsou zřizovány agentury k zajištění plnění úkolů na centrální úrovni, zda jsou součástí ministerstev nebo stojí nezávisle mimo strukturu vlády, kolik jich je)

Organizační zákon pro Výkonný Yuan uvádí, jaké agentury může Výkonný Yuan zřizovat – kromě 14 ministerstev i další organizace – 8 odborných komisí a další, jako je Národní banka, Národní muzeum.

(čl. 9) Výkonný Yuan zřizuje nezávislé správní instituce rovnocenné agenturám druhé úrovně ústřední vlády: Ústřední volební komise, Komise pro spravedlivý obchod a Národní komunikační komise.

V jednotlivých organizačních zákonech je pak stanoveno, jaké další podřízené agentury mohou jednotlivá ministerstva zřizovat.

V roce 2010 proběhla reforma a byly schváleny nové zákony ohledně Výkonného Yuanu.¹ „Výsledkem bylo také snížení počtu organizací na úrovni kabinetu z 37 na 29 po tříleté reorganizaci (od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2014). Nový Výkonný Yuan se skládá ze 14 ministerstev, osmi rad, tří nezávislých agentur a čtyř dalších organizací. Prostřednictvím reorganizace nebo konsolidace stávajících agentur bylo vytvořeno šest nových ministerstev, včetně ministerstva kultury (které bylo vytvořeno 20. května 2012), ministerstva zemědělství, ministerstva životního prostředí a přírodních zdrojů, ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí, ministerstva práce a ministerstvo vědy a technologie. Mezitím několik agentur přestalo existovat poté, co byly jejich funkce převedeny na jiné komise nebo ministerstva.

Výkonný Yuan dále přijal zákon v dubnu 2011, který **umožňuje provozování některých státních organizací jako nezávislých správních právnických osob s cílem usnadnit pružné postupy nábory a zadávání zakázek** (Patří mezi ně Chung-Shanův vědecký a technologický institut pod ministerstvem národní obrany, Národní sportovní výcvikové středisko pod ministerstvem školství a Národní vědecké a technologické středisko pro snižování katastrof pod výkonnou komisí Yuan pro prevenci a ochranu přírodních katastrof a Národní vědecká rada).

¹ Z roku 2012: <https://web.archive.org/web/20140429115151/https://www.ey.gov.tw/EN/cp.aspx?>